

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobce: V. P.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 963/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 8. 8. 2023, č. j. MV-90262-3/SO-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou dne 15. 9. 2023 u Městského soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí ministra vnitra (dále jen „ministr vnitra“) ze dne 8. 8. 2023, č. j. MV-90262-3/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl podle §

152 odst. 6 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy, oddělení státního občanství II (dále jen „žalovaný“) ze dne 28. 4. 2023, č. j. MV-124330-29/VS-2022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti žalobce o udělení státního občanství České republiky ze dne 8. 6. 2022 (dále jen „žádost“) neboť žalobce neprokázal, že jeho příjmy dostačovaly zejména v období od 8. 6. 2019 do 6. 1. 2020 k pokrytí jeho životních potřeb, a to jak výdajů na živobytí, tak na bydlení dle § 14 odst. 7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství“).

II. Napadené rozhodnutí

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 3. 5. 2023 včasný rozklad. V něm namítal, že požadavek žalovaného na doložení dokladů svědčících o nákladech na bydlení za rozhodné období je nezákonný a představuje nepřípustnou libovůli a svévoli. Ustanovení § 14 odst. 7 zákona o státním občanství jednoznačně ukládá žadateli o udělení státního občanství České republiky povinnost prokázat výši a zdroje svých příjmů, nikoli výši a účel svých výdajů.
4. Žalobce dále uvedl, že z jím doložených dokladů vyplývá, že jeho čistý příjem je několikanásobně vyšší než zákonné životní a existenční minimum.
5. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 8. 8. 2023. Ministr vnitra v napadeném rozhodnutí nejprve shrnul dosavadní průběh řízení, vymezil podstatu rozkladové námítky a uvedl, že důvodem zamítnutí žádosti byla skutečnost, že žalobce doložil příjmy, které v rozhodném období nepostačovaly na úhradu jeho životních nákladů. V řízení o žádosti bylo zjištěno, že žalobce nedoložil, jakým způsobem financoval své výdaje zejména v období, kdy nebyl výdělečně činný. Vzhledem k absenci potřebné součinnosti žalobce ve vztahu k vyčíslení výdajů na bydlení dospěl ministr vnitra k závěru, že žalobce neprokázal splnění podmínky pro udělení státního občanství České republiky podle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, přičemž zákon nesplnění této podmínky neumožňuje prominout.
6. Dle ministra vnitra je nutno § 14 odst. 7 zákona o státním občanství vykládat ve spojení se souvisejícím § 20 odst. 2 zákona o státním občanství, podle něhož má žadatel povinnost připojit k žádosti *„doklady prokazující zdroje jeho finančních prostředků sloužících k zajištění jeho životních potřeb v České republice (...)“*. Předmětné ustanovení tedy nelze interpretovat izolovaně ve smyslu, že postačí předložit toliko výši a zdroje příjmů, aniž by byly zároveň předloženy i výdaje účastníka řízení *„sloužící k zajištění jeho životních potřeb v České republice“*. Z uvedených důvodů se ministr vnitra ztotožnil s prvostupňovým orgánem a podaný rozklad zamítl.

III. Žaloba

7. *První žalobní námitkou* žalobce namítal průtahy v řízení. Podle § 23 odst. 1 zákona o státním občanství mělo být o jeho žádosti rozhodnuto do 180 dnů. Prvostupňový orgán však učinil první úkon, který by mohl vést k posunu v řízení až 186. den po obdržení žádosti.
8. Ve *druhé žalobní námitce* uvedl žalobce shodné argumenty jako v podaném rozkladu, tj. že požadavek na doložení dokladů svědčících o nákladech žalobce souvisejících s bydlením za rozhodné období je nezákonný a představuje nepřípustnou libovůli, svévoli a porušení

zásady legality zakotvené v § 2 odst. 2 správního řádu, která stanoví, že správní orgán musí postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy a uplatňovat svou pravomoc pouze v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.

9. *Třetí žalobní námitkou* žalobce namítl, že tvrzení obsažená v napadeném rozhodnutí, konkrétně „že účastník řízení pobýval v době od 8. 6. 2019 do 8. 6. 2022 (dále jen „rozhodné období“) v pronajatých bytech v okrese Brno-venkov. Mezi jeho životní náklady patřilo tedy i nájemné a platby za služby spojené s užíváním bytu.“ a že „dokumentace prokazující výši příjmů účastníka řízení z pracovní činnosti nebyla jím předložena kompletně“, nemají oporu ve spisovém materiálu.
10. Závěrem žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření ze dne 6. 11. 2023 k *první žalobní námitce* k argumentaci žalobce, týkající se překročení lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci stanovené v § 23 odst. 1 zákona o státním občanství, poukázal na opakovaná podání žalobce podle § 80 správního řádu (ze dne 28. 12. 2022 a ze dne 30. 3. 2023). V obou případech došlo k vydání rozhodnutí ministra vnitra, žalovaný proto nesdílí přesvědčení žalobce, že by v tomto správním řízení nebyla chráněna jeho procesní práva.
12. K *druhé žalobní námitce* žalovaný uvedl, že po žalobci byly požadovány doklady (např. nájemní smlouvu), které jsou běžnými listinami, jimiž osoby žádající o udělení státního občanství České republiky prokazují náklady na bydlení. Žalovaný dále upozornil, že v řízení o pobytovém oprávnění cizince nejsou na rozdíl od zákona o státním občanství relevantní příjmy a výdaje cizince zpětně před podáním žádosti, nýbrž doložení finančního zajištění cizince pro období do budoucna. V řízení o pobytu cizince na území České republiky nelze předjímat výši výdajů na zajištění jeho potřeb, proto je výše finančních prostředků specifikována násobky existenčního minima. Ustanovení § 14 odst. 7 zákona o státním občanství ale příjmy žadatelů o udělení státního občanství tímto způsobem nevyčísľuje. Pokud by v řízení o udělení státního občanství nebylo možné výdaje porovnávat s výší příjmů žadatele, podmínka uvedená v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství by pozbyla smysl, neboť žadateli by v takovém případě postačovalo předložit jakýkoliv doklad prokazující výši a zdanění příjmu, aniž by bylo možno ve správním řízení posuzovat, zda je tato výše dostatečná k zajištění životních potřeb žadatele v České republice či nikoliv (viz důvodová zpráva k zákonu o státním občanství České republiky).
13. Ke *třetí žalobní námitce* žalovaný konstatoval, že z údajů evidovaných v cizineckém informačním systému vyplývá, že ubytovatelem žalobce byla v rozhodném období nejprve obchodní společnost, následně fyzická osoba (viz č. 3 spisu vedeného pod sp. zn. MV-124330/VS-2022). Pokud žalobce tyto údaje rozporuje, měl ve správním řízení předložit doklady prokazující výši výdajů spojených s bydlením, tzn. i smluv k užívání nemovitostí. Pokud jde o námitku týkající se předložených dokladů o výši příjmů, resp. jejich kompletního předložení, pak žalovaný uvedl, že žalobce byl po část rozhodného období nezaměstnaný a nemohl tak za celé posuzované období prokázat příjem z výdělečné činnosti.
14. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Žaloba byla podána včas ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a to v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas žalovaného byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Soud v projednávané věci vyšel z podkladů obsažených ve správním spise, které pro posouzení a rozhodnutí věci shledal dostatečnými. Správním spisem se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
17. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem soud zjistil následující pro rozhodnutí relevantní skutečnosti.
18. Žalobce podal prostřednictvím Krajského úřadu Jihomoravského kraje dne 8. 6. 2022 žádost o udělení státního občanství České republiky. Žalovaný žádost obdržel dne 26. 6. 2022.
19. Dne 29. 12. 2022 podal žalobce u ministra vnitra žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, neboť byla překročena lhůta 180 dnů k vydání rozhodnutí.
20. V mezidobí vyhodnotil žalovaný předložené podklady jako nedostatečné pro posouzení žádosti, proto usnesením ze dne 2. 1. 2023, č. j. MV-124330-15/VS-2022, přerušil řízení na dobu 45 dnů od doručení usnesení a zároveň vyzval žalobce k doplnění jeho žádosti mj. o doklady prokazující výši nákladů na bydlení žalobce za období od června 2019 do června 2022 (dále jen „usnesení o přerušení“). Proti usnesení o přerušení podal žalobce dne 4. 1. 2023 rozklad, v němž vyjádřil nesouhlas s přerušením řízení o žádosti, neboť měl za to, že žádost obsahuje veškeré nezbytné přílohy podle § 19 a § 20 zákona o státním občanství, které jsou dostačující pro vydání meritorního rozhodnutí. K požadavku na doložení dokladů prokazujících výši jeho nákladů na bydlení poukázal na to, že tento požadavek nebyl řádně odůvodněn a žalobce ho proto považuje za nezákonný, neboť podle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství je žadatel o udělení státního občanství České republiky povinen prokázat výši a zdroje svých příjmů, nikoli výši a účel svých výdajů (dále jen „rozklad proti usnesení o přerušení“).
21. O podané žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti rozhodl ministr vnitra dne 1. 2. 2023, č. j. MV-8047-3/SO-2023, kdy přikázal žalovanému rozhodnout ve lhůtě 30 dnů po odpadnutí překážky, pro kterou bylo řízení přerušeno (dále jen „opatření proti nečinnosti“).
22. Ministr vnitra rozhodl dne 2. 3. 2023, č. j. MV-13125-3/SO-2023 o zamítnutí rozkladu proti usnesení o přerušení, neboť z dokladů připojených k žádosti a podkladů opatřených správním orgánem bylo zjištěno, že žalobce pobýval v době od 8. 6. 2019 do 8. 6. 2022 v pronajatých bytech v okrese Brno-venkov a mezi jeho životní náklady patřilo tedy i nájemné a platby za služby spojené s užíváním bytu, kdy byl navíc v období od července 2019 do ledna 2020 nezaměstnaný. Ministr vnitra rovněž konstatoval, že důkazní břemeno je na účastníku řízení a je plně na jeho uvážení, jakým způsobem výši svých nákladů na bydlení transparentně prokáže. Ministr vnitra dále uvedl, že z podkladů připojených k žádosti

nebylo možné posoudit, jakým způsobem účastník řízení financoval své životní výdaje v období, kdy nebyl výdělečně činný (dále jen „rozhodnutí o rozkladu proti usnesení o přerušení“).

23. Žalobce podal dne 30. 3. 2023 k ministru vnitra opětovnou žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, neboť byla překročena lhůta 30 dnů k vydání rozhodnutí, kterou ministr vnitra stanovil v opatření proti nečinnosti.
24. Dne 4. 4. 2023 žalovaný vyrozuměl žalobce přípisem č. j. MV-124330-25/VS-2022 o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobce tohoto práva nevyužil.
25. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 28. 4. 2023 žalovaný žádosti žalobce nevyhověl pro nesplnění podmínek stanovených § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, neboť vzhledem k výši doložených příjmů žalobce a absenci podkladů svědčících o výši výdajů na bydlení nemohl mít žalovaný za prokázané, že příjmy žalobce dostačovaly zejména v období od 8. 6. 2019 do 6. 1. 2020 k pokrytí jeho životních potřeb, a to jak výdajů na živobytí, tak na bydlení. Byť byl žalobce opakovaně upozorňován, že důkazní břemeno spočívá pouze na něm samotném, ani po vydání výše zmiňovaného rozhodnutí ministra vnitra o rozkladu proti usnesení o přerušení ze dne 2. 3. 2023 součinnost v tomto ohledu neprojevil. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce včasný rozklad. O rozkladu bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím, jak je uvedeno shora.
26. Při posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy.
27. Dle § 12 zákona o státním občanství *„[n]a udělení státního občanství České republiky není právní nárok.“*
28. Dle § 13 odst. 1 zákona o státním občanství *„[s]tátní občanství České republiky lze udělit, pokud je žadatel integrován do společnosti v České republice, zejména pokud jde o integraci z hlediska rodinného, pracovního, nebo sociálního, a splňuje ostatní podmínky stanovené v § 14.“*
29. Dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství *„[s]tátní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže výši a zdroje svých příjmů, popřípadě splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu nebo bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny a že ze svých příjmů v deklarované výši odvádí daň, pokud podle jiného právního předpisu tuto povinnost neplní jiná osoba. Skutečnosti dle předchozí věty je žadatel povinen prokázat za období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let.“*
30. Dle § 20 odst. 2 zákona o státním občanství *„[ž]adatel dále k žádosti připojí doklady prokazující zdroje jeho finančních prostředků sloužících k zajištění jeho životních potřeb v České republice, zejména a) potvrzení o tom, že je příjemcem starobního, invalidního nebo jiného důchodu, b) doklady, které prokazují příjmy manžela nebo partnera⁸, pokud je na jeho příjmy žadatel odkázán, c) doklady, že disponuje příjmy ze zahraničí.“*
31. Dle § 75 odst. 3 s. ř. s. *„[k] vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na zákonnost, popřípadě správnost napadeného rozhodnutí, se nepřiblíží.“*
32. Soud o věci uvažil následovně.
33. V první řadě soud ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí některou z vad, jejichž existenci je povinen zkoumat z úřední povinnosti ve smyslu § 76 s. ř. s. Nadto žalobce ve třetí žalobní

námitce namítal, že skutkový stav, z něhož žalovaný vycházel v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spisovém materiálu.

34. Soud v daném případě zjistil, že na podkladě spisového materiálu lze postavit na jisto, že žalobce *„pobýval v době od 8. 6. 2019 do 8. 6. 2022 (dále jen „rozhodné období“) v pronajatých bytech v okrese Brno-venkov.“* Uvedené skutkové zjištění lze jednoznačně ověřit ze strany 1 Výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR, který obsahuje i seznam míst pobytu včetně časového rozmezí a informace o ubytovateli. Tvzení správních orgánů, že *„[m]ezi jeho životní náklady patřilo tedy i nájemné a platby za služby spojené s užíváním bytu“*, pak vychází z obecných a všeobecně známých náležitostí smluvních vztahů mezi ubytovateli a ubytovanými, přičemž žalobci nic nebránilo dané tvrzení vyvrátit. Nejedná se tedy o situaci, kdy by zjištěný skutkový stav neměl oporu ve správním spisu. Skutečnost, že jedno z míst, na kterých byl žalobce ubytovaný, se nacházelo v okrese Brno-město, nikoliv Brno-venkov, je zřejmou chybou formálního charakteru, která na uvedeném závěru ničeho nemění.
35. Pokud jde o dokumentaci prokazující výši příjmů žalobce, pak z dokumentu vyhotoveného Všeobecnou zdravotní pojišťovnou *„Potvrzení o stavu závazků týkajících se pojistného, penále, pokuty a přírážky k pojistnému dle § 26e zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění“* lze ověřit, že žalobce byl od 30. 7. 2019 do 6. 1. 2020 uchazečem o zaměstnání (za období 30. 7. 2019 – 29. 12. 2019 mu byla dle Potvrzení vystaveného Úřadem práce České republiky poskytována podpora v nezaměstnanosti ve výši 6 565 Kč měsíčně); od 7. 1. 2020 do 12. 11. 2020 pak byl žalobce zaměstnancem u společnosti Stejk s. r. o. a od 13. 11. 2020 u společnosti Medspace s. r. o. (potvrzení o trvání pracovního poměru vystaveno dne 31. 5. 2022). Z uvedeného je evidentní, že žalobce svoji pracovní historii doložil.
36. Dílčí tvrzení uvedené v napadeném rozhodnutí, že *„dokumentace prokazující výši příjmů účastníka řízení z pracovní činnosti nebyla jím předložena kompletně“*, je proto z hlediska srozumitelnosti poněkud zavádějící. Až z následného vyjádření žalovaného k podané žalobě je seznatelné, co žalovaný žalobcem rozporovanou větou zamýšlel sdělit, totiž že pracovní historie žalobce není kompletní v tom smyslu, že žalobce nebyl po celé posuzované období výdělečně činný, jelikož v části tohoto období pobíral podporu v nezaměstnanosti.
37. Obecně není přijatelné, aby žalovaný absentující úvahu o ospravedlnitelnosti důvodů dodatečně doplňoval až ve vyjádřeních učiněných v rámci soudního řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015-43, či ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS). V daném případě však soud považoval tento drobný nedostatek v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze za dílčí formální pochybení. Jakkoliv tedy nebyla daná formulace z hlediska srozumitelnosti nejvhodněji zvolená, tak se v tomto případě jedná toliko o nepatrnou a formální vadu, která nemohla mít vliv na výsledek řízení. Nadto nedošlo k zamítnutí žádosti žalobce z důvodu nedoložení „pracovní historie“, ale z důvodu nedoložení podkladů prokazujících, že jeho *finanční prostředky jsou dostatečné k zajištění jeho životních potřeb*, neboť jeho životní potřeby (například právě náklady na bydlení, jakožto zpravidla základní položka výdajů) nebyly v řízení prokázány.
38. Soud proto neshledal třetí žalobní námitku důvodnou. Soud neshledal ani jiné důvody pro to, aby zrušil napadené rozhodnutí pro jiné vady řízení, které by bránily jeho přezkoumání v rozsahu namítaných žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího soudu

ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009–84) a přikročil tak k vlastnímu přezkumu rozhodnutí v mezích žalobcem uplatněných zbývajících námitek.

39. *První žalobní námitkou* žalobce poukazoval na průtahy v řízení. Žalobce namítal, že prvostupňové rozhodnutí nebylo vydáno ve lhůtách stanovených zákonem o státním občanství ani ve lhůtě stanovené ministrem vnitra v opatření proti nečinnosti. Soud přisvědčuje žalobci, že zákonem stanovená lhůta pro rozhodnutí ve věci ani lhůta určená následně ministrem vnitra v opatření proti nečinnosti skutečně nebyla dodržena. Žalobce měl možnost domáhat se vydání rozhodnutí prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, této možnosti však nevyužil. V řízení o přezkum napadeného rozhodnutí může soud posuzovat tuto vadu spočívající v nedodržení lhůty pro vydání správního rozhodnutí toliko v intencích možných vad řízení.
40. Případné vady řízení obecně nejsou důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí, pokud by byl obsah rozhodnutí totožný i bez těchto vad. Musí existovat vztah mezi vadou řízení a zákonností rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016-39). Při existenci vady řízení je proto třeba zkoumat, zda měla tato vada vliv na výsledek řízení. V nyní posuzovaném případě nemělo pozdní vydání prvostupňového rozhodnutí vliv na jeho zákonnost, neboť výrok rozhodnutí by byl stejný, i kdyby k vadě řízení nedošlo (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2001, sp. zn. 22 Ca 473/2000, nebo rozsudek NSS ze dne 4. 6. 2003, č. j. 6 A 12/2001–51, publ. pod č. 23/2003 Sb. NSS). Soud proto shledal rovněž první žalobní námitku nedůvodnou.
41. Ke *druhé žalobní námitce* soud předně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2022, č. j. 4 As 374/2019 – 47, podle něhož „*koncepte právní úpravy státního občanství tradičně vychází z principu suverenity státní moci, a je proto výsostným právem státu určovat podmínky, za kterých se nabývá a pozbývá státní občanství (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, či ze dne 8. 3. 2000, sp. zn. IV. ÚS 586/99). Z judikatury Ústavního soudu lze dále dovodit, že pokud cizinci občanství není uděleno, nezasahuje se tím do žádného ústavně chráněného práva (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16).*“ Rovněž dle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, č. j. 5 A 2/2018-107, „*státní občanství České republiky může být cizinci uděleno, jestliže splní veškeré předpoklady stanovené v § 13 zákona o státním občanství. Jmenované ustanovení vyžaduje pro udělení státního občanství, aby byl cizinec integrován do společnosti v České republice a aby splnil další podmínky stanovené v § 14 zákona o státním občanství. Avšak i když cizinec splní veškeré podmínky pro udělení státního občanství, nemá na jeho udělení právní nárok (srov. § 12 zákona o státním občanství). Naopak nesplní-li byť jedinou zákonem stanovenou podmínku, a nebude-li mu nesplnění této podmínky prominuto, pak mu občanství uděleno být nemůže.*“
42. K uvedenému lze doplnit, že „*řízení o udělení státního občanství je řízením o žádosti. Je na žadateli, aby vlastními skutkovými tvrzeními a jejich doložením potřebnými důkazy nebo alespoň označením takových důkazů odůvodnil svou žádost o udělení státního občanství, neboť je již integrován do společnosti v České republice. Správní orgány nemají povinnost žadatele vyzývat k doplnění jeho životních reálií či obecně důvodů, pro které by se právě on měl stát státním občanem (vyjma např. situací, kdy podklady jsou neúplné či nejasné); tím by nepřipustně zasahovaly do řízení, neboť samy budou o žádosti a důvodech pro udělení státního občanství rozhodovat. Nelze vyloučit, že informace relevantní k posouzení žádosti o státní občanství lze uvést i v průběhu řízení (mimo životopis).*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 1 As 486/2020 – 37.)

43. Žalovaný při rozhodování o udělení státního občanství zkoumá taxativně vymezené zákonné podmínky. Zda žadatel tyto podmínky splnil, posuzuje žalovaný podle vlastního správního uvážení, které musí respektovat obecné právní principy a hodnoty – zejména přiměřenost, rovnost, důstojnost a legitimní očekávání (srov. např. rozsudky ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78; ze dne 13. 3. 2008, č. j. 5 As 51/2007-105; ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 As 55/2007 - 77; ze dne 18. 12. 2008, č. j. 5 As 47/2008 - 92; nebo ze dne 20. 8. 2009, č. j. 5 As 39/2009 - 81).
44. Na žadatele o státní občanství jsou obecně kladeny přísné nároky, a především na jeho aktivitě závisí, zda těmto požadavkům dostojí. Žalobce v rámci druhé žalobní námítky namítal, že žalovaný nebyl oprávněn po něm požadovat doložení jeho nákladů na bydlení, neboť § 14 odst. 7 zákona o státním občanství pojednává toliko o příjmech.
45. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2019, č. j. 8 As 368/2018-40, „[p]odmínka pro udělení státního občanství stanovená v § 14 odst. 7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, se týká prokázání výše a zdroje příjmů žadatele. Není tedy v případě pochybností o naplnění této podmínky povinností správního orgánu vyzývat žadatele k doložení skutečností pojících se k jeho majetkové situaci (např. výdaje a životní náklady).“ (důraz doplněn soudem). Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu lze tedy vyvodit, že správní orgán není v případě pochybností o naplnění podmínky pro udělení státního občanství dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství k postupu spočívajícímu ve výzvě žadateli k doložení skutečností pojících se k jeho majetkové situaci včetně specifikace např. výdajů a životních nákladů sice povinen, je k tomu však nepochybně oprávněn.
46. V případě žalobce byla potřeba doložení nákladů na bydlení žalovaným odůvodněna již v usnesení o přerušení a podrobněji následně rozvedena i nadřízeným správním orgánem v rozhodnutí o rozkladu proti usnesení o přerušení (na straně 4 až 5). V rozhodnutí o rozkladu proti usnesení o přerušení je mj. rovněž konstatováno, že žalobce nebyl část období výdělečně činný a „že z podkladů připojených k žádosti nebylo možné posoudit, jakým způsobem financoval své výdaje v období, kdy nebyl výdělečně činný“. Soud nepovažuje předložené úvahy správních orgánů, které korespondují s odůvodněním prvostupňového i napadeného rozhodnutí, za nelogické a neodůvodněné. Uvedenými požadavky žalovaný nikterak nepřekročil meze jeho pravomoci ani nejednal v rozporu se zásadou legality.
47. Je zcela běžné, že k žádosti a k naplnění podmínek dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství žalovaný požaduje doložení nákladů na bydlení (viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 13. 6. 2023, č. j. 3A 91/2019 – 47, ze dne 27. 10. 2020, č. j. 3A 79/2019 – 41), nejde proto o požadavek jakkoliv vybočující z praxe žalovaného, jehož cílem by bylo zasahovat do práv žalobce.
48. Výčet dokladů běžně požadovaných žalovaným, uvedený v § 20 odst. 2 zákona o státním občanství, je demonstrativní a je na správním orgánu, jaké další doklady považuje za potřebné si vyžádat. Rovněž dle odborné komentářové literatury k § 20 zákona o státním občanství (KÖRBL, Hugo. Zákon o státním občanství České republiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 155, marg. č. 16–17.) „[d]ruhý odstavec uvádí požadované doklady pouze demonstrativně. Bude tedy na žadateli, aby doložil doklady, které by Ministerstvo mohlo požadovat. Pokud by Ministerstvu doložené doklady nestačily, mělo by žadatele vyzvat k doložení dalších dokladů ve smyslu výzvy k odstranění vad žádosti dle § 45 odst. 2 SpŘ.“ Nadto je nutné uvést, že „že stěžovatelé v řízení o udělení státního občanství nemají subjektivní nárok na vyhovění jejich žádosti, nicméně správní orgány mají povinnost vést řádné správní řízení o

žádosti splňující zákonem stanovené podmínky“ (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78).

49. Městský soud ze správního spisu ověřil, že žalovaný odůvodnil, proč doposud doložené podklady neprokazují splnění podmínky dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství a umožnil žalobci, aby podklady, které žalovaný považoval za zásadní k rozhodnutí ve věci, doložil. Žalovaný přímo uvedl příkladný výčet dokladů, které považoval za potřebné, aby žalobce doložil. Žalobce však uvedené podklady nedoložil, a ani neuvedl výši těchto nákladů s případným odůvodněním, proč je není možné doložit, či se jinak nesnažil pochybnosti správních orgánů rozptýlit. Žalobce tedy zůstal v daném ohledu zcela pasivní a břemeno tvrzení ani břemeno důkazní neunesl.
50. Judikatura setrvale vykládá, že v řízení o žádosti, tím spíše i v řízení o žádosti o udělení státního občanství, leží primární povinnost jednat aktivně na žadateli, nikoliv na správním orgánu. Pokud zůstane žadatel v řízení o žádosti nečinný, pak jde tato nečinnost k jeho tíži. V rozsudku ze dne 15. 8. 2019, č. j. 9 Azs 66/2018–58, Nejvyššího správní soud k povinnosti žadatele poskytnout potřebnou součinnost uvedl, že v *„řízení o žádosti je tato povinnost ještě silnější, neboť nelze po správním orgánu požadovat, aby za účastníka řízení obstarával podklady a skutečnosti, které povedou ke kladnému rozhodnutí, tedy k vyhovění jeho žádosti.“* Žadatel, který má zájem na tom, aby bylo jeho žádosti vyhověno, proto musí být v řízení o žádosti aktivní, což mimo jiné znamená předkládat doklady, jejichž předložení mu ukládá zákon.
51. Soud proto uzavírá, že žalovaný byl oprávněn vyzvat žalobce k doložení dalších podkladů nad rámec demonstrativního výčtu uvedeného v § 20 odst. 2 zákona o státním občanství, pokud měl za to, že zdroje doložené žalobcem nejsou dostatečné k zabezpečení jeho životních potřeb, a tedy že podmínka dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství není naplněna. Ani poslední žalobní námitka proto není důvodná.
52. Městský soud nad rámec shora uvedeného poznamenává, že s námitkami obsaženými v žalobě, které již byly žalobcem uplatněny v rozkladovém řízení, se správní orgán řádně a komplexně vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Jelikož soud považuje vypořádání zmíněných námitek ze strany správního orgánu za věcně správné, zákonné a vyčerpávající, v dalším plně odkazuje na odůvodnění jeho rozhodnutí, neboť smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 3. 2013, č.j. 2 Afs 37/2012-47, a ze dne 30. 6. 2014, č.j. 8 Azs 71/2014-49). Tuto praxi aproboval i Evropský soud pro lidská práva ve věci Helle proti Finsku (rozhodnutí ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59 - 60), jakož i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. II. ÚS 752/10, a usnesení téhož soudu ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 2454/12, usnesení ze dne 4. 7. 2012, sp.zn. III. ÚS 1972/12, usnesení ze dne 14. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2266/12, ze dne 15. 10. 2013, sp.zn. IV. ÚS 3391/12 atd.).

VI. Závěr a náklady řízení

53. Na základě všech shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

54. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalovaný, kterému však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. dubna 2025

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu